

חידון הארץ ומצוותיה ה'תשע"ז

שלב ב

נבחן יקר, יישר כוחך על השקעתך ועל לימודך את החומר למבחן, כה לחי!

הנחיות לנבחן:

1. יש לרשום שם על טופס התשובות, טופס בלי שם לא ייבדק.
2. לפניך 40 שאלות, יש לענות על כולן.
3. יש רק תשובה אחת שמתקבלת, יש לענות את התשובה הנכונה ביותר.
4. המבחן הוא מבחן רב-בִּרְרָה 'אמריקאי', יש לסמן את התשובות בטופס התשובות בלבד.
5. יש לקרוא את כל השאלה עד תומה ולאחר מכן לענות עליה.
6. אין להשתמש בחומרי עזר במבחן כלל.
7. משך המבחן- שעה וחצי.

בהצלחה רבה!

1. האם פול הלבן והשעורים כלאים זה בזה? כלאים א, א.

א. כן.

ב. לא.

ג. מחלוקת תנאים.

ד. אין תשובה נכונה.

2. מהיכן נלמד הדין שלדעת חכמים, אין להרכיב ירק באילן? כלאים א, ז

א. מהפסוק: "כרמך לא תזרע כלאים".

ב. מהפסוק: "שדרך לא תזרע כלאים".

ג. מהפסוק: "עצך לא תזרע כלאים".

ד. מהפסוק: "לא תעשה כל תועבה".

3. בסיומה של עונת הדיש נותרו במתבן כמויות גדולות של זרעים מסוגים שונים, האם מוטל על

הבעלים למיינם כדי שלא יהיה בהם איסור כלאים? כלאים ב, ה

א. כן, מדובר בשטח שלו.

ב. אין צורך כל עוד הבעלים לא מגלה שהוא מעוניין בהם.

- ג. אם הם מינים שאסורים זה עם זה מהתורה, חייב למיינם, ואם חיובם מדרבנן, הוא לא צריך

למיינם.

- ד. אם מדובר במספר מצומצם של מינים, חייב למיינם, אם מדובר במינים רבים אינו חייב.

4. מהי משמעותו ההלכתית של זריעת צמחים כ'ראש תור'? כלאים ב, ז, ג, ג

א. באופן זה מותר לזרוע שני מינים אחד ליד השני ללא הרחקה.

ב. באופן זה מותר לזרוע בהרחקת שישה טפחים ואין צורך בארבע אמות.

ג. אין לאופן זריעה זה משמעות הלכתית.

ד. מותר לזרוע חיטה כראש תור, אך אסור לזרוע ירקות באופן זה.

5. האם יש אופן שבו מותר לזרוע שני מיני זרעים שונים ללא הרחקה? כלאים ג, ה

א. אין אופן כזה, יש להרחיק את כל מיני הזרעים האחד מהשני.

ב. אם מדובר בשטח פתוח- מותר, אם מדובר בתוך גומה- אסור.

ג. אסור לזרוע באופן זה רק קנבוס ולוף, ומותר את כל מיני הזרעים האחרים.

ד. מותר אם מטים את העלים לצדדים שונים.

6. אלו מבין המרחקים הבאים לא הוזכרו כמרחקים שיש להרחיקם בהלכות כלאי הכרם? כלאים פרקים ד-ו

א. שש עשרה אמות.

ב. שתים עשרה אמות.

ג. ארבע אמות.

ד. עשרים ושמונה אמות.

7. מה התנאי כדי להחשיב עריס שנטוע על מדרגה כאילו הוא נטוע בשדה? כלאים ו, ב

א. אם יש יותר מעשרה טפחים בין הקרקע בו נטוע העריס לשדה.

ב. אם יכול לעמוד בקרקע ולבצור את כל העריס.

ג. אם ההפרש ביניהם הוא עד ארבע אמות, העריס נחשב כחלק מהשדה.

ד. אם יכול לעמוד על העריס ולקצור את השדה.

8. האם יש הבדל בין הברכת זמורה של גפן לתוך צינור חרס, לבין הברכתה בתוך צינור העשוי מאבן? כלאים ז, א

א. אין הבדל, בשניהם מותר לזרוע ללא עפר כלל מעל הצינור.

ב. יש הבדל כשהיא מוברכת בצינור העשוי מאבן הזמורה נחשבת למחוברת גפן האם, ובתוך צינור חרס היא נחשבת למנותקת מגפן האם.

ג. אין הבדל, בשניהם יש להרחיק לפחות שישה טפחים על מנת שיהיה ניתן לזרוע שם.

ד. יש הבדל, כשהיא מוברכת בצינור של חרס מותר לזרוע מעליה רק בגובה של שלושה טפחים, בצינור העשוי מסלע ד' בפחות מכך.

9. התוחב תחיבה אחת במחט עם חוט של צמר ופשתים, מה דינו? כלאים ט, י

א. פטור מכלאים, אך חייב בדיני שבת.

ב. חייב בכלאים אך פטור בדיני שבת.

ג. חייב בכלאים ובשבת.

ד. פטור בכלאים ושבת.

10. הכנתי ריבה מפירות מעשר שני, כשהגיע זמן הביעור עלי לבערו? מע"ש ה, ו

א. כן.

ב. לא.

ג. מחלוקת תנאים.

ד. מותר להשאיר רק כדי מזון שלוש סעודות.

11. מה מסקנת המשנה במקרה של פירות שלא הגיעו לעונת המעשר בזמן הביעור, האם חייב לבערם? מע"ש ה, ח

א. חייבים.

ב. פטורים.

ג. אם הם דגן תירוש ויצהר- חייבים, אם ממין אחר - פטורים.

ד. בירושלים פטורים, בשאר הארץ חייבים.

12. האם מותר להוציא מירושלים פירות של מעשר שני? מע"ש ג, ה

א. מותר.

ב. אסור.

ג. מחלוקת תנאים.

ד. מותר להוציאם רק על מנת להחזירם ברגל הבא כשיעלה לירושלים.

13. האם מותר לרכוש קרבן חטאת מדמי מעשר שני, ומדוע? מע"ש א, ז

- א. מותר- זה צרכו של הבעלים.
 ב. אסור- הבעלים לא נהנים מקרבן זה.
 ג. מותר להביא יונים לשם כך, מכיוון שהן עפות ויש הפסד משמעותי לבעלים- חכמים היקלו.
 ד. אסור להביא כבשים לחטאת, אך מותר להביא יונים לשם כך.
14. מהו מותר העומר? חלה א, ג
 א. השיבולים שנותרו בשדה לאחר קצירת העומר.
 ב. גרעיני השעורה שלא נטחנו בהכנת הקמח לקרבן העומר.
 ג. הקמח שנשאר לאחר הוצאת קרבן העומר.
 ד. הסובין שמופרש מהקמח בעת הטחינה.
15. באלו מקרים המובאים להלן, שיעור החלה הוא אחד מעשרים וארבעה מהעיסה? חלה ב, ז
 א. נחתום שאופה על מנת למכור בשוק.
 ב. אישה שאופה על מנת למכור בשוק.
 ג. אישה שנטמאה עיסתה בשוגג.
 ד. אישה שטימאה את עיסתה במזיד.
16. אלו מבין הצירופים הבאים, **נחשב** צירוף לגבי חיוב עיסות בשיעור חלה? חלה ד, ב
 א. חטים עם כוסמין.
 ב. שעורים עם שיפון.
 ג. שעורים עם כוסמין.
 ד. כל התשובות נכונות.
17. איזה כלל אינו כלול בחיוב צמח בתרו"מ? מעשרות א, א
 א. גידולו מן הארץ.
 ב. יש לו בעלים השומרים עליו.
 ג. מאכל אדם.
 ד. אם גדל בקרקע של יהודי בכל מקום בעולם, חייב.
18. מה הכוונה- "הרימונים משימסו"? מעשרות א, ב
 א. הרימונים יתרככו על ידי בישול.
 ב. הרימונים יתרככו עד שיהיה ניתן למעוך אותם.
 ג. הרימונים יגיעו להבשלה מלאה.
 ד. הרימונים יסיימו את שנות הערלה.
19. מיהם הקרוסטמלין? מעשרות א, ג
 א. תפוחים.
 ב. אגסים.
 ג. חבושים.
 ד. תפוזים.
20. מה דין חנות לענין חיוב תרומות ומעשרות? מעשרות ב, ב
 א. הבעלים פטורים מהפרשת תרומות ומעשרות, המבקרים חייבים.
 ב. גם הבעלים וגם המבקרים חייבים.
 ג. מחלוקת תנאים.
 ד. אם המבקרים אוכלים בתוך החנות הם פטורים, אם הם אוכלים מחוצה לה הם חייבים.

21. האם בנו של פועל יכול לאכול מפירותיו של בעל הבית ולא להפריש מהם תרומות ומעשרות?
מעשרות ב, ז
- א. כן, מכיוון שאביו אוכל הוא גם יכול לאכול.
ב. כן, אך בתנאי שבעל הבית מרשה לו.
ג. לא, הפטור מהפרשת תרומות ומעשרות הוא רק לפועל ולא לבני ביתו.
ד. אין תשובה נכונה.
22. מהם הלבסים? מעשרות ב, ח
- א. חמור ארץ ישראל.
ב. חמור מצרי.
ג. תאנים גרועות.
ד. ענבים משובחות.
23. מהו קרטום עלי הבצלים? מעשרות ג, ג
- א. השקיית העלים.
ב. ניקוי העלים.
ג. עונת המעשרות של הבצלים.
ד. תלישת העלים.
24. איזו מן החצרות המובאות להלן **אינן קובעות** לדיני תרומות ומעשרות? מעשרות ג, ה
- א. חצר שהכלים נשמרים בתוכה.
ב. חצר שאפשר לאכול בה ללא בושא
ג. חצר שכל אחד יכול להיכנס לתוכה ללא הגבלה.
ד. תשובות ב' וג' נכונות.
25. השלם: הכובש, השולק... מעשרות ד, א
- א. המוכר.
ב. המולח.
ג. הקונה.
ד. המכמן.
26. מדוע אסור למכור פירות שהגיעו לעונת המעשרות למי שחשוד על המעשרות? מעשרות ה, ג.
- א. מכיוון שהוא לא יעשר, המוכר עובר על איסור "לפני עיוור לא תתן מכשול".
ב. המוכר נהנה ממכירת הטבל.
ג. מכיוון שהקונה לא יתן את התנות, הכהנים הלויים והעניים יפסידו ואסור לגרום להם הפסד.
ד. אין מגבלה כזו, ומותר למכור את הפירות בכל שלב שהוא למי שרוצים.
27. מדוע הנוטע עץ פרי לצורך גדר פטור מן הערלה? ערלה א, א
- א. מכיוון שהעץ לא ישרוד 3 שנים, חכמים הקילו ולא חייבו בערלה.
ב. אין פטור כזה, וכל עץ פרי חייב בערלה.
ג. נאמר בתורה: "ונטעתם כל עץ מאכל", מה שאינו למאכל- פטור.
ד. מכיוון שהפירות שלו לא ראויים לאכילה- הוא פטור.
28. מה ההבדל בין אדם הנוטע לרבים, לאדם הנוטע ברשות הרבים, לענין חיוב ערלה? ערלה א, ב
- א. הנוטע לרבים הוא שליח של הציבור לטעת עצים, הנוטע ברשות הרבים נוטע ללא רשות.
ב. הנוטע לרבים נטע לצורך שהרבים יהנו מפירותיו, הנוטע ברשות הרבים עושה לצורך עצמו.
ג. הנוטע לרבים חייב בערלה לפי כל הדעות, הנוטע ברשות הרבים פטור לפי כל הדעות.
ד. אין הבדל ביניהם, ושניהם פטורים מערלה.

29. לראובן נפלה טיפת חומץ שנעשה מענבים שנאסרו בכלאי הכרם לתוך תבשיל, האם התבשיל נאסר? ערלה ב, ד
 א. אם יש יותר מאחד ממאתיים של החומץ בתבשיל הוא נאסר, פחות מכך- מותר.
 ב. אם יש יותר מאחד ממאה של החומץ בתבשיל הוא נאסר, פחות מכך- מותר.
 ג. החומץ אוסר בכל שהוא.
 ד. תשובות ב' וג' נכונות.
30. פרנץ הפריץ שכנו של זליג שוכר הפונדק בעיר פרנקפורט דמיין נטע במטע מספר עצים חדשים, האם מותר לזליג לקחת מפירות אלו? ערלה ג, ט
 א. אסור לו, איסור ערלה נוהג גם בחו"ל.
 ב. מותר לו, איסור ערלב נוהג רק בארץ ולא בחו"ל.
 ג. אסור לו לקנות ממנו, אך מותר לקבל ממנו במתנה.
 ד. מותר לו, בתנאי שאינו רואה מהיכן הפירות נלקטים.
31. מדוע שקמונה נקראה כך? מקראה- שקמונה
 א. על שם שמשכימים בה מוקדם.
 ב. על שם עצי שקמה שמצויים בה.
 ג. על שם קרבתה לעיר שכם, ומחליפים את הכ' בק'.
 ד. תשובות ב' וג' נכונות.
32. מהי פעולת ההרבצה? מקראה- שדה לבן.
 א. קטיף.
 ב. זריעה.
 ג. ריסוס כנגד מזיקים.
 ד. השקיה.
33. מה דין זריעה בשמיטה באמצעות מכשירי זריעה בימינו? מקראה- זריעה
 א. מותרת- זו לא זריעה בידיים.
 ב. אסורה- התוצאה היא החשובה, ומכיוון שהצמח נזרע יש איסור.
 ג. מחלוקת הפוסקים.
 ד. אסורה על ידי יהודי ומותרת על ידי גוי.
34. מדוע הוצרכו החקלאים בזמן המשנה לנטוע את הגפן בתוך נקע? מקראה- גפן הנטועה בנקע
 א. שורשי הגפן נתפסים טוב יותר בסלע.
 ב. הסלע מגן מפני מזיקי קרקע שונים.
 ג. נח יותר לקטוף את הענבים ומיד להכין מהם יין בתוך הנקע.
 ד. בשל חוסר של שטחי קרקע.
35. מה החשיבות בהבנת מיקומו של מעלה עקרבים? מקראה- הגבול הדרומי
 א. הוא נקודה מרכזית בגבול הדרומי של ארץ ישראל.
 ב. הוא נקודה מרכזית בגבול המזרחי של ארץ ישראל.
 ג. הוא נקודה מרכזית בגבול המערבי של ארץ ישראל.
 ד. הוא נקודה מרכזית בגבול הצפוני של ארץ ישראל.
36. היכן ממוקמת צלמון? מקראה- צלמון
 א. בגולן.
 ב. בגליל.

- ג. בנגב.
- ד. בשפלה.

37. מדוע אסור לסוך את פגי התאנה בשמיטה? מקראה- סיכה

- א. הסיכה מזרזת את תהליך ההבשלה.
- ב. הסיכה גורמת לצבע יפה יותר של הפירות.
- ג. הסיכה גורמת לעץ להוציא יותר פירות.
- ד. הסיכה מרחיקה מזיקים מהעץ.

38. אלו מבין הפעולות הבאות אינן נחשבות כגורם טיפול בפטריות הפוגעות בצמח? מקראה- מזיקי צמחים

- א. חיטוי קרקע סולארי.
- ב. חיטוי קרקע כימי.
- ג. ציפטי הזרעים בחומר קוטל פטריות.
- ד. כיסוח של הפטריות באמצעות מכסחת.

39. מה הקריטריון אותו קבעו חז"ל להגדרת מין כאחד מחמשת מיני דגן? מקראה- דגן.

- א. האם הוא הזכר בתורה.
- ב. על פי אזורי הגדול שלו.
- ג. העובדה שהוא מחמיץ.
- ד. העובדה שהזרע אינו מכוסה בקליפה נוספת.

40. איזו דרך עוברת בסמוך לנחל תרצה? מקראה- רימוני בדין.

- א. הדרך בה נכנס יעקב לארץ.
- ב. הדרך בה עברו בני ישראל בדרך להר גריזים והר עיבל.
- ג. הדרך בה עבר יוסף בחפשו את אחיו.
- ד. הדרך בה עבר כלב בדרכו לחברון.